

Gál Csaba ny. ezredes:

KATONAI ÉS HADITECHNIKAI HÍREK, INFORMÁCIÓK A NAGYVILÁGBÓL

BIDEN ELNÖK KÍNA-MUNKACSOPORTOT HOZOTT LÉTRE

Joe Biden amerikai elnök február 10-én bejelentette egy Kínával foglalkozó munkacsoport (China Task Force) létrehozását a Védelmi Minisztériumon belül azzal a céllal, hogy elősegítse a Kína által okozott kihívások kezelését, kialakítsa az ehhez szükséges politikát, programokat és folyamatokat.¹ A 15 fős munkacsoport négy hónapot kapott arra, hogy javaslatokat dolgozzon ki az Amerikai Egyesült Államok védelmi kérdésekkel foglalkozó vezetői számára. Tagjai a védelmi miniszter hivatala, az Egyesített Vezérkar, a haderőnemek, a területi parancsnokságok és a hírszerző közösség képviselőiből kerülnek ki. Amerikai védelmi tisztviselők a munkacsoportot egy olyan erőfeszítésnek nevezik, amely „nagy prioritású témákat fog vizsgálni, beleértve a stratégiát, a műveleti koncepciókat, a technológiát, az erők felépítését, elhelyezését és menedzselését, valamint a hírszerzést”. A munkacsoport áttekinti az Amerikai Egyesült Államok szövetségi és partnerségi kapcsolatait is, valamint azok hatását a kínai–amerikai kapcsolatokra.

A NATO SZÖVETSÉGI FÖLDFELSZÍNI MEGFIGYELÉSI RENDSZERE ELÉRTE A KEZDETI MŰVELETI KÉPESSÉGET

Tod Wolters tábornok, a NATO európai erőinek főparancsnoka (SACEUR²) február 15-én bejelentette, hogy a Szövetségi Földfelszíni Megfigyelési rendszer (AGS) elérte a kezdeti műveleti képességet, miután az 5 db RQ–4D típusú³ pilóta nélküli repülőgépből álló flotta bevethetővé vált.⁴ A tábornok jelentős mérföldkönek nevezte az AGS-programot, amely lényegesen növeli a Szövetség éberségét, előrejelzési képességét a határai közelében történő eseményeket illetően. A 15 NATO-tagállam által beszerzett öt repülőgép az olaszországi Sigonella légibázison települ, az általuk megszerzendő hírszerzési, megfigyelési és felderítési adatok mind a 30 NATO-tag számára elérhetőek lesznek. Egy repülőgép egy 30 órás bevetésen a 18 000 m feletti repülési magasságból mintegy 100 ezer km² területet figyelhet meg, készíthet róla térképet a radarjával, követhet mozgó tárgyakat. Bár a rendszer egyidejűleg két térség megfigyelését tudja biztosítani, a NATO a feladatszabásnál figyelembe fogja venni a szövetségi prioritásokat.

¹ Gabriel Dominguez: Biden announces creation of Pentagon task force on China. Janes, 11. 02. 2021. <https://www.janes.com/defence-news/news-detail/biden-announces-creation-of-pentagon-task-force-on-china> (Letöltés időpontja: 2021. 02. 17.)

² Supreme Allied Commander Europe.

³ Az amerikai RQ–4 Global Hawk (Block 40) pilóta nélküli repülőgép átalakított változata.

⁴ Brooks Tigner: NATO's Alliance Ground Surveillance fleet now ready for deployments. Janes, 16. 02. 2021. <https://www.janes.com/defence-news/news-detail/natos-alliance-ground-surveillance-fleet-now-ready-for-deployments> (Letöltés időpontja: 2021. 02. 17.)

AMERIKAI B-1 BOMBÁZÓ-REPÜLŐGÉPEK ÉRKEZTEK NORVÉGIÁBA

Február 22-én a texasi Dyness légbázisról 4 db B-1B Lancer típusú hadászati bombázó-repülőgép érkezett a norvégiai Ørland repülőterére, hogy onnan felszállva először vegyenek részt kiképzési célú bevetésen.⁵ Az amerikai Légierő 2018 óta hajt végre hadászati rendeltetésű repülőgépeivel közös gyakorlatokat NATO-tagállamokkal és regionális partnerekkel. A Norvégiába érkező amerikai személyzet indulás előtt alapos orvosi vizsgálaton esett át, ennek ellenére „mozgási tilalmat” rendeltek el velük szemben a járvány miatt. Korábban, 2020. május 20-án két, hazai légbázisról felszállt Lancer – közbenső leszállás nélkül, légi utántöltéssel – már volt bevetésen a skandináv légtérben. Akkor a bombázó-repülőgépek norvég F-35 és svéd Gripen repülőgépekkel együttműködve hajtottak végre feladatokat a két ország légterében.⁶ Oroszország provokációként értékelte, hogy február 26-án az esti órákban két B-1B repülőgép a Barents- és a Norvég-tenger légterében hajtott végre bevetést. A bombázókat a norvég légierő két F-35A típusú repülőgépe kísérte. Orosz értékelés szerint a négy Lancer által végrehajtott első áttelepülés azt bizonyítja, hogy megkezdődött az amerikai pilóták felkészítése az európai hadszíntéren történő esetleges harctevékenysügre.⁷

A GLOBÁLIS KATONAI KIADÁSOK A PANDÉMIA IDEJÉN IS REKORDOT DÖNTÖTTEK

A Stratégiai Tanulmányok Nemzetközi Intézete (IISS⁸) szerint a globális katonai kiadások – részben a kínai haditengerészeti beruházások miatt, de a koronavírus-járvány okozta gazdasági visszaesés ellenére – 2020-ban rekordszintet értek el.⁹ Az IISS becslése alapján a katonai kiadások 2020-ban 1830 milliárd dollárra rúgtak, ez 3,9%-kal haladta meg a 2019. évit. A kiadásokból az Amerikai Egyesült Államok mintegy 40,3%-kal részesedett (738 milliárd dollár), a második hely Kínát illeti 10,6%-kal (193,3 milliárd dollár). Kína 2020-ban a 2019-es adatokhoz képest kisebb arányban növelte katonai kiadásait, de a növekedés így is 12 milliárd dollár volt. Az európai országok esetében a katonai kiadások összességében 2%-kal nőttek. Néhány ország a betervezett katonai kiadásai egy részét a koronavírus-járvány okozta veszteségek csökkentésére, a gazdaság megsegítésére csoportosította át. Az európai NATO-tagállamok folytatták katonai kiadásainak növelését, összhangban a 2014-ben meghozott döntéssel, hogy azok 2024-re elérjék az adott ország GDP-jének 2%-át. Ez eddig kilenc európai NATO-tagállamnak sikerült.

⁵ Joseph Choi: US B-1 bombers arrive in Norway in historic first. The Hill, 22. 02. 2021. <https://thehill.com/policy/defense/air-force/540000-us-b-1-bombers-arrive-in-norway-in-historic-first> (Letöltés időpontja: 2021. 02. 28.)

⁶ B-1s integrate with allies and partners; fly over Sweden for first-time. STRATCOM, 20. 05. 2020. <https://www.stratcom.mil/Media/News/News-Article-View/Article/2192441/b-1s-integrate-with-allies-and-partners-fly-over-sweden-for-first-time/> (Letöltés időpontja: 2021. 03. 09.)

⁷ Бомбардировщики США в Норвегии устроили первую провокацию против России. 27. 02. 2021. <https://topcor.ru/18807-bombardirovshchiki-ssha-v-norvegii-ustroili-pervuju-provokaciju-protiv-rossii.html?yrwinfo=1614501469017916-543335583944577615504371-prestable-app-host-sas-web-yp-14> (Letöltés időpontja: 2021. 02. 28.)

⁸ International Institute for Strategic Studies.

⁹ Global military spending hit record levels in 2020 amid pandemic. Space War, 25. 02. 2021. https://www.spacewar.com/reports/Global_military_spending_hit_record_levels_in_2020_amid_pandemic_think_tank_999.html (Letöltés időpontja: 2021. 02. 27.)

SZAÚD-ARÁBIA KORSZERŰ OROSZ FEGYVERZET POTENCIÁLIS VÁSÁRLÓJA

2017 októberében a két ország egyetértési nyilatkozatot írt alá hadiipari együttműködésről.¹⁰ A dokumentum szerint az együttműködés keretében Oroszország átadná Szaúd-Arábiának több fegyver – például az Sz–400 légvédelmi rakétarendszer, a Kornet–EM páncéltörő rakéta, a TOSz–1 Szolncepjok nehézlángszóró, az AGSz–30 automata gránátvető és a K–103 gépkarabély – gyártási technológiáját. Az arab ország célja, hogy 2030-ra saját hadiipara biztosítani tudja a hazai fegyverszükséglet felét. 2019 februárjában elkezdődtek a tárgyalások a légvédelmi rendszer átadásáról. Ennek következtében még a Trump-adminisztráció jóváhagyta az orosz rendszerhez hasonló, végfázisú, nagy magasságú területvédelmi rendszer (THAAD¹¹) eladását Szaúd-Arábiának, de Biden elnök az ezzel kapcsolatos tárgyalásokat befagyasztotta. Sajtóhírek szerint ezt követően ismét élesedtek a tárgyalások az Sz–400-as rendszer eladásáról, sőt szóba került Szu–35 típusú repülőgép szállítása is. Időközben Szaúd-Arábia hozzájutott a TOSz–1 nehézlángszóróhoz, és már épül az üzem, ahol az AK–103 gépkarabélyt fogják gyártani. Szaúd-Arábia moszkvai nagykövete február közepén a TASZSZ orosz hírügynökségnek megerősítette, hogy az Sz–400-as légvédelmi rendszernek az eladásával kapcsolatos tárgyalások a vége felé közelednek, a felek már csak a technológia átadásának részleteit pontosítják.¹²

AZ OROSZ BUMERÁNG PÁNCÉLOZOTT HARCJÁRMŰ KÜLFÖLDI FEGYVERZETTEL IS FELSZERELHETŐ

Az orosz Hadiipari Vállalat (VPK¹³) egyik vezetője még az Abu Dzabiban rendezett IDEX 2021 nemzetközi fegyverzeti kiállítás megnyitása előtt bejelentette, hogy a VPK által gyártott Bumerang páncélozott harcjármű szükség esetén külföldi eredetű harci modulokkal is felszerelhető.¹⁴ A 8×8 kerékképletű járművet a VPK két alapváltozatban fejlesztette: a 25 t tömegű K–17 változat páncélozott gyalogsági harcjármű, a 22 tonnás K–16 pedig úszóképes páncélozott szállító harcjármű. A Bumerang a gyártó elképzelése szerint alkalmas a BTR–80 leváltására, tervezésénél minden szempontból új megközelítéseket alkalmaztak: új az alváz, nagyobb a hasmagasság, új a páncélzat és a fegyverzet. Hatótávolsága 800 km, a digitálisan vezérelt dízelmotor teljesítménye 750 LE (552 kW). Maximális sebessége úton 100 km/h, terepen 50 km/h. A K–16 változat sebessége vízen 10 km/h. A Bumerang személyzete 3 fő (parancsnok, vezető és lövész), teljes felszereléssel 8 főt szállíthat. A jármű 2020 augusztusától adható el külföldön.¹⁵

¹⁰ Saudi Arabia Negotiating S-400, Su-35 Buy. Defense World, 25. 02. 2021. https://www.defenseworld.net/news/29050/Saudi_Arabia_Negotiating_S_400_Su_35_Buy#.YDtSN2fCGUk (Letöltés időpontja: 2021. 02. 28.)

¹¹ Terminal High Altitude Area Defense.

¹² Russia and Saudi Arabia hash over details of S-400 deliveries deal. TASS, 19. 02. 2021. <https://tass.com/defense/990709> (Letöltés időpontja: 2021. 02. 28.)

¹³ Vojennaja-promislenaja kompanija.

¹⁴ Russia's Boomerang Armored Vehicle can be fitted with Foreign Combat Modules. Defense World, 17. 02. 2021. https://www.defenseworld.net/news/28986/Russia_s_Boomerang_Armored_Vehicle_can_be_fitted_with_Foreign_Combat_Modules#.YCzYS2fCGUk (Letöltés időpontja: 2021. 02. 17.)

¹⁵ BMP on Boomerang platform Approved for Export-VPK. New Defence Order Strategy. <https://dfnc.ru/en/russia-news/bmp-on-boomerang-platform-approved-for-export-vpk/> (Letöltés időpontja: 2021. 03. 06.)

A KASZPI-TENGERI OROSZ FLOTTILLA SAJÁT LÉGIERŐT KAP

Az Oroszországi Föderáció Haditengerészetének egyik eleme, a Kaszpi-tengeri Flottilla a posztszovjet időben első alkalommal kap saját légiert.¹⁶ Az orosz vezetés 2021-ben jelentősen erősíteni szeretné a haditengerészeti jelenlétet a Kaszpi-tengeren, ehhez új bázist terveztek felépíteni, valamint a flottilla eszközállományát 2021 végéig Mi-8 és Ka-27 típusú helikopterekkel egészítik ki. Szakértők szerint az így megerősített haditengerészeti jelenlétnek stratégiai hatása lesz a térségre. A helikopterek elsősorban kutató-mentő feladatokban vesznek majd részt, de alkalmasak lesznek a tengerészgyalogoság alegységeinek és a flottilla deszantosainak a szállítására is. A későbbiekben Be-200 típusú kétéltű szállító repülőgépeket is telepítenek a térségbe. Csapásmérő eszközök esetleges rendszeresítését is vizsgálják. Az egyelőre most nem merült fel, hogy a Kaszpi-tengeri Flottilla Mi-14 típusú kétéltű, a Mi-8 helikopter úszóképes változatából is kapjon, holott 2019 májusában – amikor az első hírek megjelentek egy repülőszázad létrehozásáról a flottilla állományában – még a tervek között szerepelt. 2020 nyarán befejeződött a flottilla parancsnokságának és eszközállományának az áttelepítése a Kaszpi-tenger északi részén lévő Asztrahán régióból délebbre, Dagesztán fővárosába, Mahacskalába. A flottilla innen hatékonyabban ellenőrizheti a teljes Kaszpi-tenger térségét. A város kikötőjét korszerűsítették, összesen mintegy 3 km hosszú, kikötésre alkalmas mólókat alakítottak ki.

KIRGIZISZTÁNBAN ISMÉT MEGALAKÍTOTTÁK A VÉDELMI MINISZTÉRIUMOT

Szadir Zsaparov kirgiz elnök 2021. február 1-jén elrendelte a Védelmi Minisztérium megalakítását, ezzel együtt a minisztériumok, bizottságok, ügynökségek és hasonló szervezetek számát 48-ról 12-re csökkentette.¹⁷ A Védelmi Minisztériumot a védelmi ügyekkel foglalkozó állami bizottság és a haderő Vezérkara összevonásával, illetve azokra épülve hozták létre. Az elnök döntését az utóbbi időben megjelent új kihívások és kockázatok váltották ki. Hivatalos indoklás szerint „az átalakításra egyértelműen azért is szükség van, mert a katonai dolgok nincsenek rendben. Mint látható, fejlődik a fegyverzet, fejlődnek a harci cselekmények végrehajtásának módszerei, ezért az a cél, hogy válaszoljunk az új kihívásokra”. Kirgizisztán korábbi Védelmi Minisztériumát 2014-ben szüntették meg a haderő reformja során, a védelmi ügyekkel foglalkozó állami bizottság pedig 2016-ban alakult meg.

UKRAJNA ÁLLAMOSÍTANI FOG EGY RÉSZBEN KÍNAI TULAJDONBAN LÉVŐ HADIIPARI VÁLLALATOT

Olekszij Danilov, az ukrán Védelmi és Biztonsági Tanács vezetője szerint a testület március 11-én arról döntött, hogy a Motor Sziics vállalatot vissza kell adni az ukrán népnek.¹⁸

¹⁶ Каспийская флотилия ВМФ России получит собственную авиацию. Sarbaz, 24. 12. 2020. <https://sarbaz.kz/world/kaspiyskaya-flotiliya-vmf-rossii-poluchit-sobstvennyuyu-aviatsiyu-203581244/> (Letöltés időpontja: 2021. 02. 17.)

¹⁷ В Кыргызстане вновь создадут Министерство обороны. Sarbaz, 02. 02. 2021. <https://sarbaz.kz/world/kyrgyzstane-vnov-sozdadut-ministerstvo-oborony--21321825/> (Letöltés időpontja: 2021. 02. 17.)

¹⁸ Ukraine Plans To Nationalize Jet Engine Producer Motor Sich From Chinese Investors. RFE/RL, 12. 03. 2021. <https://www.rferl.org/a/ukraine-motor-sich-nationalization-china-/31146649.html> (Letöltés időpontja: 2021. 03. 16.)

Az államosítás „legális, alkotmányos úton” fog megtörténni, a befektetőket kompenzálják. A Motor Szics az ukrán hadiipar egyik zászlóshajója, repülőgépek és helikopterek számára gyárt hajtóműveket, de egyes termékeit támadó robotrepülőgépekbe, illetve drónokba is beépítik. A vállalat többségi tulajdonosai kínai befektetők. Elemzők szerint az államosítás Kínának nem fog tetszeni, de bizonyára kedvező fogadtatásra talál majd az Amerikai Egyesült Államokban. Washington az utóbbi években ellenezte a kínai befektetéseket az ukrán vállalatban, mert így Kínának lehetősége nyílt korszerű hajtóműgyártási technológiák megszerzésére. Januárban az Amerikai Egyesült Államok feketelistára tette a Skyrizon kínai vállalatot, amely megpróbálta megszerezni az irányítást a Motor Szics felett, mert „ragadozó beruházásai és ukrainai technológiai beszerzései elfogadhatatlan kockázatot jelentenek a katonai végfelhasználásra történő áttéréshez” Kínában. Két héttel később Volodimir Zelenskij ukrán elnök szankciókkal sújtott négy kínai vállalatot – köztük a Skyrizont –, mert megkísérelték átvenni az irányítást a Motor Szics felett.

SZERBIA NÖVELI A VÉDELMI CÉLÚ BESZERZÉSEIT

Aleksandar Vučić szerb elnök február 7-én a pancsovai Rastko Nemanjić laktanya lőterén megtekintette a *Vrh koplja 2021* (dárdahegy) gyakorlatot, melyen a 72. különleges műveleti dandár kijelölt erői is részt vettek.¹⁹ Vučić elnök a sajtónak adott nyilatkozatában elmondta, hogy a 72. dandár rendelkezésére jelenleg 10 db M16 Miloš típusú többfeladatú páncélozott harcjármű és öt „kis” Miloš, vagyis felfegyverzett, személyzet nélküli szárazföldi jármű (robot) áll, de az év végéig még 20 db M16-ost kap. Egy nappal korábban Nebojša Stefanović védelmi miniszter a *Politika* napilapnak arról nyilatkozott, hogy a második negyedévben további négy MiG–29 típusú vadászrepülőgép érkezik az országba, ezzel számuk 14-re nő. Ezt a négy repülőgépet Belarusz még 2019 februárjában ajándékozta Szerbiának – „a két ország elnökeinek személyes kapcsolatai” eredményeként –, valamint vállalta felújításukat is.²⁰ A többi 10 db MiG–29 felújítása Szerbiában történik, és várhatóan 2021 júniusában befejeződik. 2021-ben a szerb haderő további 19 db T–72B1MSz típusú harckocsit és 20 db korszerűsített BRDM–2MSz páncélozott felderítő harcjárművet kap, így mindkettő darabszáma 30-ra emelkedik. A csapatoknál ebben az évben rendszeresítik a Mistral 3 típusú hordozató légvédelmi rendszert, továbbá a NORA B–52 M15 típusú 155 mm-es önjáró tarackokkal felszerelt tüzérsztály eszközeinek száma várhatóan eléri az előírt 18 db-ot. A Vezérkar vizsgálja a rádióelektronikai harc egyik korszerű eszközének, az orosz Kraszuha komplexum beszerzésének a lehetőségét is.²¹

¹⁹ Igor Bozinovski: Serbian president plans to invest more in armed forces. 10. 02. 2021. Janes, 10. 02. 2021. <https://www.janes.com/defence-news/news-detail/serbian-president-plans-to-invest-more-in-armed-forces> (Letöltés időpontja: 2021. 02. 17.)

²⁰ The Serbian Air force has received another MiG-29 warplanes, this time from Belarus. B92, 26. 02. 2019. https://www.b92.net/eng/news/politics.php?yyyy=2019&mm=02&dd=26&nav_id=106291 (Letöltés időpontja: 2021. 03. 06.)

²¹ Milan Galović: „Migovi 29” iz Belorusije stižu na proleće. Politika, 06. 02. 2021. <http://www.politika.rs/sr/clanak/472425/Migovi-29-iz-Belorusije-stizu-na-prolece> (Letöltés időpontja: 2021. 03. 06.)

INDONÉZIÁBAN CSEH RAKÉTA-SOROZATVETŐKET FOGNAK GYÁRTANI

Az Abu-Dzabiban megrendezett IDEX 2021 fegyverzeti kiállításon a cseh Excalibur Army és az indonéz PT Republik Defensindo vállalatok képviselői megállapodást írtak alá a 122 mm-es RM-70 Vampir²² rakéta-sorozatvető közös gyártásáról és az ehhez szükséges technológia átadásáról.²³ A cseh vállalat 2016-ban szállított először ilyen fegyverzetet Indonéziába speciális támogató és parancsnoki járművekkel együtt, melyek cseh és szlovák együttműködésében készültek. Az Excalibur Army kiképzést is biztosított a rakéta-sorozatvetők személyzete és a műszaki kiszolgálók részére, valamint az elmúlt években pontonhidakat és Pandur II 8×8 harcjárműveket is eladott a szigetországnak. A Vampir gyártása majd az indonéziai Batam városában történik, és az eszközök leszállítása az indonéz haderő részére még 2021-ben elkezdődik. A fegyverrendszert a Tatra járműgyár 4×4, 6×6 és 8×8 kerékképletű alvázaira építik fel. Az Abu-Dzabiban aláírt megállapodás értéke elérheti a néhány tízmillió dollárt.

EGY AMERIKAI BÍRÓSÁG 2,3 MILLIÁRD DOLLÁR MEGFIZETÉSÉRE KÖTELEZTE ÉSZAK-KOREÁT

1968. január 23-án az észak-koreai haditengerészet hajói feltartóztatták és egy kikötőbe kísérték az Amerikai Egyesült Államok *Pueblo* nevű hajóját azzal az indokkal, hogy az megsértette az ország felségvizeit.²⁴ A *Pueblo* éppen első útján volt, és haditengerészeti hírszerzést folytatott, bár „hivatalosan” kutatóhajó volt. A hajó 83 fős személyzetét az észak-koreaiak a fogságban fizikai és mentális kínzásoknak vetették alá, egyiküket meg is ölték. Tárgyalások eredményeként a személyzetet 1968 decemberében szabadon engedték, de a hajót megtartották, majd múzeummá alakították át. A személyzet tagjai közül sokan maradandó mentális problémákkal küszködtek, többen öngyilkosok lettek. Észak-Korea bíróság elé idézésére csak 2018-ban nyílt lehetőség, miután 2017 végén a Trump-adminisztráció az országot a nemzetközi terrorizmust támogató államok közé sorolta. A washingtoni szövetségi bíróság a február 24-én hozott ítéletében a hajószemélyzet még élő 49 tagja számára fejenként 22–48 millió dollár kártérítést ítélt meg a szenvedésükért, a családtagok mintegy 100 fős csoportjának tagjai ennél kisebb összegekre jogosultak. Ez összesen 1,15 milliárd dollárt tesz ki, de a bíróság az összeget megduplázta Phenjan elleni külön büntetésként. Észak-Koreát a bíróságon senki nem képviselte, és kérdéses, hogy az áldozatok hogyan jutnak hozzá a nekik megítélt kártérítéshez. A *Pueblo* még mindig aktív egységként szerepel az Amerikai Egyesült Államok Haditengerészete hajóinak listáján.

²² A szovjet/oroszból BM-21 Grad rakéta-sorozatvető alapján fejlesztett legutolsó változat.

²³ EXCALIBUR ARMY and PT REPUBLIK DEFENSINDO have signed an agreement on the production of rocket launchers in Indonesia. Czech Army & Defence Magazine, 24. 02. 2021. <https://www.czdefence.com/article/excalibur-army-and-pt-republik-defensindo-have-signed-an-agreement-on-the-production-of-rocket-launchers-in-indonesia> (Letöltés időpontja: 2021. 02. 27.)

²⁴ Paul Handley: US court orders NKorea to pay \$2.3 bn over 1968 USS Pueblo seizure. Space War, 25. 02. 2021. https://www.spacewar.com/reports/US_court_orders_NKorea_to_pay_23_bn_over_1968_USS_Pueblo_seizure_999.html (Letöltés időpontja: 2021. 02. 27.)

FELHASZNÁLT IRODALOM

- B-1s integrate with allies and partners; fly over Sweden for first-time. STRATCOM, 20. 05. 2020. <https://www.stratcom.mil/Media/News/News-Article-View/Article/2192441/b-1s-integrate-with-allies-and-partners-fly-over-sweden-for-first-time/>
- BMP on Boomerang platform Approved for Export-VPK. New Defence Order Strategy. <https://dfnc.ru/en/russia-news/bmp-on-boomerang-platform-approved-for-export-vpk/>
- Bozinovski, Igor: *Serbian president plans to invest more in armed forces*. Janes, 10. 02. 2021. <https://www.janes.com/defence-news/news-detail/serbian-president-plans-to-invest-more-in-armed-forces>
- Choi, Joseph: *US B-1 bombers arrive in Norway in historic first*. The Hill, 22. 02. 2021. <https://thehill.com/policy/defense/air-force/540000-us-b-1-bombers-arrive-in-norway-in-historic-first>
- Dominguez, Gabriel: *Biden announces creation of Pentagon task force on China*. Janes, 11. 02. 2021. <https://www.janes.com/defence-news/news-detail/biden-announces-creation-of-pentagon-task-force-on-china>
- EXCALIBUR ARMY and PT REPUBLIK DEFENSINDO have signed an agreement on the production of rocket launchers in Indonesia. Czech Army & Defence Magazine, 24. 02. 2021. <https://www.czdefence.com/article/excalibur-army-and-pt-republik-defensindo-have-signed-an-agreement-on-the-production-of-rocket-launchers-in-indonesia>
- Galović, Milan: „*Migovi 29*” iz Belorusije stižu na proleće. Politika, 06. 02. 2021. <http://www.politika.rs/sr/clanak/472425/Migovi-29-iz-Belorusije-stizu-na-prolece>
- Global military spending hit record levels in 2020 amid pandemic. Space War, 25. 02. 2021. https://www.spacewar.com/reports/Global_military_spending_hit_record_levels_in_2020_amid_pandemic_think_tank_999.html
- Handley, Paul: *US court orders NKorea to pay \$2.3 bn over 1968 USS Pueblo seizure*. Space War, 25. 02. 2021. https://www.spacewar.com/reports/US_court_orders_NKorea_to_pay_23_bn_over_1968_USS_Pueblo_seizure_999.html
- Russia and Saudi Arabia hash over details of S-400 deliveries deal. TASS, 19. 02. 2021. <https://tass.com/defense/990709>
- Russia's Boomerang Armored Vehicle can be fitted with Foreign Combat Modules. Defense World, 17. 02. 2021. https://www.defenseworld.net/news/28986/Russia_s_Boomerang_Armored_Vehicle_can_be_fitted_with_Foreign_Combat_Modules#.YCzYS2fCGUk
- Saudi Arabia Negotiating S-400, Su-35 Buy. Defense World, 25. 02. 2021. https://www.defenseworld.net/news/29050/Saudi_Arabia_Negotiating_S_400_Su_35_Buy#.YDtSN2fCGUk
- The Serbian Air force has received another MiG-29 warplanes, this time from Belarus. B92, 26. 02. 2019. https://www.b92.net/eng/news/politics.php?yyyy=2019&mm=02&dd=26&nav_id=
- Tigner, Brooks: *NATO's Alliance Ground Surveillance fleet now ready for deployments*. Janes, 16. 02. 2021. <https://www.janes.com/defence-news/news-detail/natos-alliance-ground-surveillance-fleet-now-ready-for-deployments>
- Ukraine Plans To Nationalize Jet Engine Producer Motor Sich From Chinese Investors. RFE/RL, 12. 03. 2021. <https://www.rferl.org/a/ukraine-motor-sich-nationalization-china-31146649.html>
- Бомбардировщики США в Норвегии устроили первую провокацию против России. 27. 02. 2021. <https://topcor.ru/18807-bombardirovshchiki-ssha-v-norvegii-ustroili-pervuju-provokaciju-protiv-rossii.html?yrwinfo=1614501469017916-543335583944577615504371-prestable-app-host-sas-web-yp-14>
- В Кыргызстане вновь создадут Министерство обороны. Sarbaz, 02. 02. 2021. <https://sarbaz.kz/world/v-kyrgyzstane-vnov-sozdadut-ministerstvo-oborony--21321825/>
- Каспийская флотилия ВМФ России получит собственную авиацию. Sarbaz, 24. 12. 2020. <https://sarbaz.kz/world/kaspiyskaya-flotiliya-vmf-rossii-poluchit-sobstvennyuyu-aviatsiyu-203581244/>